II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
της 14ης Μαρτίου 2000
σχετικά με τις ενισχύσεις που χορήγησε η Γερμανία στην Elpro AG και στις διάδοχες εταιρείες της

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2000) 808]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2000/537/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 εδάφιο 1,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τα προαναφερόμενα άρθρα [1],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με επιστολή της στις 15 Οκτωβρίου 1996, η οποία παραλήφθηκε και πρωτοκολλήθηκε την ίδια ημερομηνία, η Γερμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή τη χορήγηση ενισχύσεων στην Elpro AG/Berlin (Elpro). Στις 3 Δεκεμβρίου 1996 η Γερμανία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι, επειδή επρόκειτο να χορηγηθεί πρόσθετη ενίσχυση, θα έπρεπε να τροποποιηθεί η κοινοποίηση, παρά το γεγονός ότι δεν την απέσυρε τυπικά. Κατά τη σύσκεψη που έγινε στις 30 Ιουνίου 1997 στο Βερολίνο οι γερμανικές αρχές διέθεσαν στην Επιτροπή πρόσθετες πληροφορίες.

(2) Με επιστολή της στις 9 Οκτωβρίου 1997 η Επιτροπή ενημέρωσε τη Γερμανία σχετικά με την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία η οποία προβλέπεται από το άρθρο 82 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με τις εν λόγω ενισχύσεις και ζήτησε από αυτή να της διαθέσει όλες τις σχετικές πληροφορίες. Η απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* [2].

[1] ΕΕ C 99 της 1.4.1998, σ. 9, και ΕΕ C 84 της 26.3.1999, σ. 9.
[2] Βλέπε υποσημείωση 1.

(3) Με επιστολή της στις 3 Φεβρουαρίου 1999 η Επιτροπή ενημέρωσε τη Γερμανία ότι απεφάσισε να επεκτείνει τη διαδικασία που κινήθηκε το Σεπτέμβριο του 1997, ώστε να καλύψει τις πρόσθετες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν σχετικά με την πώληση μιας θυγατρικής της Elpro. Και αυτή η απόφαση δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* [3].

Και με τις δυο ανακοινώσεις της, η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα μέτρα ενίσχυσης.

(4) Τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν υπέβαλαν παρατηρήσεις στην Επιτροπή.

II. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(5) Όταν κινήθηκε η διαδικασία, οι πληροφορίες που διέθετε η Επιτροπή ήταν κατακερματισμένες· για το λόγο αυτό ζητήθηκε από τη Γερμανία να υποβάλει πλήρεις πληροφορίες, Η ακόλουθη περιγραφή των μέτρων ενίσχυσης λαμβάνει υπόψη τις πρόσθετες και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης που διέθεσε η Γερμανία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

(6) Η Elpro, η διάδοχος της VEB Elektroprojekt und Anlagenbau Berlin, ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 1992 κατόπιν ενός ανοικτού και χωρίς όρους διαγωνισμού. Η επιχείρηση πουλήθηκε χωρίς τα ακίνητά της αντί του ποσού των 12 εκατ. DEM σε μια κοινοπραξία ιδιωτών που υπέβαλε την υψηλότερη προσφορά. Η ακίνητη περιουσία της Elpro πουλήθηκε ξεχωριστά αντί του ποσού των 261,9 εκατ. DEM στην Treuhandanstalt (THA) και τα έσοδα από την πώληση χρησιμοποιήθηκαν για την εξόφληση παλιών χρεών της Elpro σε τράπεζες και στην Treuhandanstalt (THA). Η Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS, ο διάδοχος οργανισμός της THA) υπέβαλε αντίγραφα των ανεξάρτητων αξιολογήσεων της περιουσίας που έγιναν τότε, προκειμένου να αποδειχθεί ότι δεν χορηγήθηκε καμία ενίσχυση σε σχέση με την ιδιωτικοποίηση της Elpro. Την ακίνητη περιουσία την αποτελούσαν πολυάριθμα οικόπεδα και κτίρια, κυρίως στο ανατολικό τμήμα του Βερολίνου.

(7) Ένας από τους νέους ιδιοκτήτες της Elpro αγόρασε την Technische Gebäudeausrüstung Berlin GmbH (TGA) τον Ιούνιο του 1992 από την THA ως πλειοδότης στα πλαίσια ενός ανοικτού και χωρίς όρους διαγωνισμού έναντι του ποσού των 6,9 εκατ. DEM. Και στην περίπτωση αυτή η ακίνητη περιουσία πουλήθηκε ξεχωριστά, πρώτα στην THA και στη συνέχεια σε μια κτηματομεσιτική εταιρεία η οποία ιδρύθηκε από τους επενδυτές της Elpro, έναντι του ποσού των 36 εκατ. DM. Κατά την ιδιωτικοποίηση της TGA δεν χορηγήθηκαν ενισχύσεις. Το 1995 η TGA [...] (*).

(8) Το φθινόπωρο του 1992 η Elpro, ως ο μόνος προσφέρων σε έναν ανοικτό και χωρίς όρους διαγωνισμό, αγόρασε την Berliner Lufttechnische Anlagen und Geräte GmbH (BLA) έναντι του ποσού των 1,5 εκατ. DEM. Και η BLA πουλήθηκε χωρίς τη ακίνητη περιουσία της. Τα έσοδα που ανήλθαν σε 49,7 εκατ. DEM χρησιμοποιήθηκαν, από την Treuhandanstalt για την εξόφληση χρεών από την εποχή της Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας, των δανείων που χορηγήθηκαν στο μεσοδιάστημα, καθώς και διάφορων άλλων χρεών. Η εκτίμηση της περιουσίας βασίστηκε σε μια ανεξάρτητη έκθεση που υποβλήθηκε στην Επιτροπή. Στα πλαίσια της ιδιωτικοποίησης δεν χορηγήθηκε καμία ενίσχυση.

(9) Ανάμεσα στους αγοραστές της Elpro και στην Treuhandanstalt ξεκίνησε το 1993 μια μακροχρόνια διαμάχη σχετικά με την τιμή αγοράς της επιχείρησης. Πολλές από τις αξιώσεις σχετικά με αυτή τη διαμάχη προέκυψαν από το γεγονός ότι, όταν η Elpro μεταβιβάστηκε στους νέους ιδιοκτήτες της το 1992, η εκτίμηση των πολυάριθμων περιουσιακών της στοιχείων και των υποχρεώσεών της ήταν προσωρινή. Μέχρι το 1995 χρειάστηκε να αναθεωρηθεί μια ολόκληρη σειρά από ποσά. Οι αγοραστές της Elpro αξίωσαν από τις BvS να τους επιστρέψει ένα μέρος του ποσού αγοράς ύψους 12 εκατ. DEM, επειδή η αξία διάφορων περιουσιακών στοιχείων (π.χ. διάφορων εκκρεμών απαιτήσεων) ήταν χαμηλότερη από την αρχική εκτίμηση. Η BvS εξάλλου ζήτησε να αυξηθεί η τιμή αγοράς κατά 5,6 εκατ. DEM κυρίως λόγω του γεγονότος ότι οι αγοραστές δεν χρησιμοποίησαν πλήρως τα αποθεματικά του κοινωνικού προγράμματος που προέβλεπε η σύμβαση ιδιωτικοποίησης. Στις αρχές του 1996 σε μια προσπάθεια αποφυγής μακροχρόνιων δικαστικών διαδικασιών, το αποτέλεσμα των οποίων ήταν αβέβαιο, η BvS πούλησε τις απαιτήσεις της έναντι ενός 1 εκατ. DEM στις πιστώτριες τράπεζες των ιδιοκτητών οι οποίες είχαν χρηματοδοτήσει την αγορά της εταιρείας. Τα μέρη συμφώνησαν ότι με την πληρωμή αυτή εξοφλήθηκαν όλες οι απαιτήσεις και των δυο πλευρών σχετικά με τη σύμβαση ιδιωτικοποίησης της 1ης και 2ας Ιουνίου 1992 [4].

[3] Βλέπε υποσημείωση 1.
(*) Επιχειρηματικό απόρρητο.
[4] Ανακοίνωση της ομοσπονδιακής κυβέρνησης προς την Επιτροπή στις 27 Φεβρουαρίου 1998, σ. 33.

(10) Μέχρι το τέλος του 1995 οι τρεις εταιρείες, Elpro, TGA και BLA, πραγματοποίησαν τις επενδύσεις που προέβλεπαν οι συμβάσεις ιδιωτικοποίησης. Οι επενδύσεις αυτές, ύψους 87 εκατ. DEM, για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων ενισχύθηκαν από το γενικό πρόγραμμα ενισχύσεων για την περιφερειακή ανάπτυξη που έχει εγκριθεί από την επιτροπή «Gemeinschaftsaufgabe zur Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur» (στο εξής: Gemeinschaftsaufgabe) καθώς και από το νόμο για την ενίσχυση των επενδύσεων. Στις αρχές του 1996 η Elpro είχε κύκλο εργασιών 250 έως 300 εκατ. DEM και 1 700 εργαζόμενους. Οι δυο βασικοί τομείς δραστηριότητας του ομίλου ήταν οι ακολουθοι: α) ενέργεια και συστήματα ελέγχου καλωδιακών εγκαταστάσεων για τρένα και για βιομηχανικές εγκαταστάσεις (LET) ([5]) και β) ηλεκτρικός και τεχνικός εξοπλισμός για κτίρια (GVT) ([6]). Ευθύς εξαρχής, ένα από τα βασικά προβλήματα της Elpro ήταν η ανεπάρκεια των κεφαλαίων της. Οι νέοι ιδιοκτήτες είχαν χρηματοδοτήσει όλες τις αγορές τους με τραπεζικά δάνεια. Το γεγονός αυτό προκάλεσε σοβαρές δυσκολίες κατά την περίοδο 1995/1996, όταν ξεκίνησε η κρίση στον κατασκευαστικό τομέα στο Βερολίνο· οι παραδοσιακές αγορές της Elpro στην Ανατολική Ευρώπη εξασθένησαν ακόμη περισσότερο και η εταιρεία υπέστη σοβαρές ζημίες σε σχέση με ορισμένα μεγάλα τεχνικά έργα. Στις αρχές του 1996 η Elpro είχε χρησιμοποιήσει ένα σημαντικό μέρος των ίδιων πόρων της και βρισκόταν κοντά στη χρεοκοπία.

(11) Στις 24 Ιουνίου 1996, προκειμένου να αποκατασταθεί η φερεγγυότητά της, μεταξύ της Elpro των τραπεζών της, του κρατιδίου του Βερολίνου και της BvS επετεύχθη συμφωνία σχετικά με ένα πακέτο διάσωσης και καταρτίστηκε ένα προσωρινό πρόγραμμα αναδιάρθρωσης. Οι μετοχές της μεταφέρθηκαν σε έναν από τους αρχικούς επενδυτές και στη συνέχεια κατετέθησαν ως ενέχυρο στις πιστώτριες τράπεζες οι οποίες είχαν χρηματοδοτήσει την ιδιωτικοποίηση. Στην απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 αναφερόταν λεπτομερώς ([7]) ότι τον καιρό αυτό σχεδιαζόταν το κλείσιμο του τομέα GVT και η πώληση του τομέα LET σε ένα διεθνή βιομηχανικό επενδυτή. Η εταιρεία συμβούλων Price Waterhouse επιφορτίστηκε με την διερεύνηση των δυνατοτήτων πώλησης και την προετοιμασία ενός διαγωνισμού. Επειδή όμως δεν υπήρξε ενδιαφέρον από κάποιον κατάλληλο βιομηχανικό επενδυτή, κατέστη έγκαιρα σαφές ότι το σχέδιο δεν ήταν εφικτό και ότι θα έπρεπε να γίνουν και άλλες τροποποιήσεις, Εντούτοις, το τμήμα GVT έκλεισε (με συνολικό κόστος 56,3 εκατ. DEM) καθώς και το τμήμα βασικών βιομηχανιών, και μειώθηκαν επίσης τα γενικά έξοδα στο τμήμα LET (με συνολικό κόστος 42,7 εκατ. DEM). Χρειάστηκε επίσης να γίνουν και εξοφλήσεις μακροχρόνιων δανείων που ανέρχονταν στα 54,3 εκατ. DEM και η Elpro χρειάστηκε πρόσθετο κεφάλαιο κίνησης ύψους 47,1 εκατ. DEM, για να μπορέσει να συνεχίσει τη λειτουργία της. Το συνολικό κόστος αυτών των μέτρων ανήλθε σε 200,4 εκατ. DEM. Εξάλλου, χορηγήθηκε και μια νέα εγγύηση ύψους 30 εκατ. DEM.

(12) Τα μέτρα αυτά χρηματοδοτήθηκαν ως εξής:

— Έσοδα από την πώληση των μετοχών της E-Plus Actien, που κατέχει η Elpro (*)	121,2 εκατ. DEM
— Βραχυπρόθεσμα ρευστά διαθέσιμα που δημιουργήθηκαν εντός της Elpro	13,6 εκατ. DEM
— Παραίτηση των εμπορικών τραπεζών από την απαίτηση εξόφλησης δανείων,	18,0 εκατ. DEM
— Νέα δάνεια από εμπορικές τράπεζες (εγγυημένα κατά 80 % στα πλαίσια του κρατικού καθεστώτος εγγυήσεων)	18,5 εκατ. DEM
— Δάνειο από την BvS (πρώτη δόση ύψους 4,5 εκατ. DEM το καλοκαίρι του 1996, το υπόλοιπο τον Ιανουάριο του 1997)	20,0 εκατ. DEM
— Δάνειο της BvS (το οποίο πρόκειται να μετατραπεί σε επιδότηση μετά την έγκριση της αναδιάθρωσης από την Επιτροπή)	9,0 εκατ. DEM
— Το υπόλοιπο της περιφερειακής ενίσχυσης (Gemeinschaftsaufgabe)	0,01 εκατ. DEM
Συνολικά (δάνεια/μετρητά)	200,4 εκατ. DEM

(*) Η E-Plus είναι μεγάλη εταιρεία κινητής τηλεφωνίας. Η Elpro AG είχε αγοράσει το 2,5 % των μετοχών της E-Plus έναντι 26,3 εκατ. DEM, τις οποίες πούλησε έναντι 147,5 εκατ. DEM.

Χορηγήθηκε εγγύηση ύψους 30 εκατ. DEM από εμπορικές τράπεζες έναντι μιας αντεγγύησης ύψους 15 εκατ. DEM από τις αρχές του κρατιδίου και την BvS.

([5]) Bereich Energie- und Leittechnik.
([6]) Bereich Gebäudesystem- und Versorgungstechnik (επικοινωνίες, εγκαταστάσεις κλιματισμού, φωτισμός).
([7]) Βλέπε υποσημείωση 1.

(Όταν ξεκίνησε η διαδικασία στην παράγραφο 2.5.1 αναφέρονταν μόνο τα δάνεια της BvS και οι αντεγγυήσεις ως νέα ενίσχυση, αλλά το κείμενο βασιζόταν σε ανακριβή ποσά. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή θεώρησε αρχικά το δάνειο των 9 εκατ. DEM ως επιδότηση. Η Γερμανία εξήγησε αργότερα ότι επρόκειτο για δάνειο. Η Επιτροπή γνώριζε ότι είχαν χορηγηθεί αντεγγυήσεις ύψους 7,5 εκατ. DEM και όχι 15 εκατ. DEM).

(13) Κατά συνέπεια, οι διάφορες κρατικές υπηρεσίες υποστήριξαν το σχέδιο διάσωσης της Elpro με δάνεια ύψους 29 εκατ. DEM και συνολικές εγγυήσεις 29,8 εκατ. DEM. Η εταιρεία συνεισέφερε 134,8 εκατ. DEM. από δικούς της πόρους. Οι εμπορικές τράπεζες συμμετέσχαν με το να παραιτηθούν από την απαίτηση εξόφλησης 18 εκατ. DEM, με την ανάληψη των κινδύνων σε σχέση με ένα δάνειο ύψους 3,7 εκατ. DEM και με τη νέα εγγύηση ύψους 15 εκατ. DEM. Η Elpro είχε λάβει προηγουμένως εγγυήσεις από εμπορικές τράπεζες, χωρίς κρατική εγγύηση, ύψους 114 εκατ. DEM.

(14) Η αδυναμία εξεύρεσης ενός βιομηχανικού επενδυτή και οι σημαντικές ζημιές σε σχέση με μεγάλες εξαγωγικές συμβάσεις προς το τέλος του 1996 κατέστησαν απαραίτητη την προσαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Είχε βγει το συμπέρασμα ότι η Elpro δεν θα μπορούσε να επιβιώσει από μόνη της ως εργολάβος μεγάλων έργων στον τομέα των βασικών βιομηχανιών (όπως είναι τα εργοστάσια τσιμέντου και χάλυβα) στις αγορές εξαγωγών, εξαιτίας του γεγονότος ότι χρειάζεται πολύ μεγάλη χρηματοδοτική δυνατότητα και των σχετικών κινδύνων. Η Elpro δεν θα μπορούσε από μόνη της να ανταγωνιστεί τις μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες ([8]), οι οποίες βρίσκονται σε πολύ ευνοϊκότερη θέση στην αγορά. Αποφασίστηκε λοιπόν να προσανατολιστεί προς δραστηριότητες οι οποίες θα ήταν βιώσιμες για μια εταιρεία μεσαίου μεγέθους και να μειώσει τους υπόλοιπους τομείς των δραστηριοτήτων της, είτε με την πώληση είτε με μια κανονική εκκαθάριση. Με τη στρατηγική αυτή θα μπορούσαν να επιδιωχθούν οι ακόλουθοι στόχοι: α) αποφυγή της αφερεγγυότητας ενόψει των πολύ μεγάλων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων εξαιτίας των εκκρεμών εγγυήσεων καλής εκτέλεσης, β) σταθεροποίηση των δραστηριοτήτων που επρόκειτο να διατηρηθούν και αποκατάσταση της οικονομικής τους βιωσιμότητας και γ) εξασφάλιση όσο το δυνατόν περισσότερων θέσεων απασχόλησης.

(15) Τα βασικά στοιχεία του τελικού σχεδίου αναδιάρθρωσης του Μαΐου του 1997 ήταν τα ακόλουθα:

1. Συγκέντρωση των δραστηριοτήτων:

   α) στην παραγωγή και στη συναρμολόγηση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων (υποσταθμών, εναέριων καλωδίων) για σιδηροδρόμους και για αστικούς σιδηροδρόμους·

   β) στην κατασκευή και στην τοποθέτηση συστημάτων ελέγχου καλωδιακών εγκαταστάσεων για τον τομέα των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας·

   γ) στη συναρμολόγηση ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (διακόπτες δικτύων, μετασχηματιστές κ.λπ.).

2. Περαιτέρω μείωση του εργατικού δυναμικού από 1 700 (αρχές του 1996) σε 900 (αρχές 1997) και τέλος σε 400 (τέλος του 1997) εργαζόμενους.

3. Πώληση του μειωμένου τμήματος των βασικών βιομηχανιών καθώς και του τμήματος των τεχνολογιών επικοινωνίας [συνολικά διασώθηκαν οι θέσεις εργασίας 180 εργαζομένων και 55 μαθητευόμενων στο πλαίσιο των πωλήσεων για τις πωλήσεις αυτές δεν χορηγήθηκε καμία ενίσχυση εκτός από την πώληση ενός κλάδου της Elpro Leit- und Energietechnik (LET) GmbH, βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 25 έως 27].

4. Μείωση των εκκρεμών τραπεζικών εγγυήσεων και τραπεζικών υποχρεώσεων.

5. Βελτίωση της διαχείρισης, των ελέγχων και της χρηματοδότησης· εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων επεξεργασίας δεδομένων.

6. Οργανωτικός διαχωρισμός του ομίλου Elpro στα τμήματα τα οποία πρόκειται να κλείσουν και στα τμήματα που πρόκειται να συνεχίσουν, με μεταφορά των τελευταίων τμημάτων στους νέους ιδιοκτήτες κατά τη δεύτερη φάση του προγράμματος αναδιάρθρωσης.

7. Μείωση της ακίνητης περιουσίας καταρχάς μέσω εργοδοτικών μισθώσεων και εν συνεχεία μέσω της πώλησης του κεντρικού κτιρίου (προβλέπεται για το έτος 2001).

Ορισμένα από αυτά τα μέτρα άρχισαν να υλοποιούνται στις αρχές του 1997. Τα περισσότερα μέτρα έχουν ήδη ολοκληρωθεί και ορισμένα άλλα, όπως π.χ. η μείωση των εγγυήσεων, η εκπαίδευση του προσωπικού και ο εκσυγχρονισμός, συνεχίζονται ή έχουν αναβληθεί μέχρι να ληφθεί απόφαση σχετικά με το πρόγραμμα κρατικών ενισχύσεων.

([8]) Όπως είναι η Siemens ABB, και η General Electrics.

(16) Τα κόστη κατά την πρώτη φάση της αναδιάρθρωσης (από τον Ιούνιο του 1997 μέχρι το τέλος του 1998) ([9]) ήταν τα εξής:

— Κόστος μείωσης και κλεισίματος (τερματισμός των επιζήμιων έργων, εξόφληση των απαιτήσεων, εγγυήσεις, κοινωνικό πρόγραμμα)	13,6 εκατ. DEM
— Εξόφληση βραχυπρόθεσμων δανείων που χρησιμοποιήθηκαν για την επιχείρηση διάσωσης (βλέπε παράγραφο 12)	13,6 εκατ. DEM
— Αύξηση του κεφαλαίου κίνησης	7,0 εκατ. DEM
— Συμψηφισμός για δύο έργα	3,9 εκατ. DEM
— Μείωση χρέους	9,8 εκατ. DEM
Σύνολο	47,9 εκατ. DEM
Εγγύηση για εκκρεμείς απαιτήσεις	3,0 εκατ. DEM
Γενικό σύνολο	50,9 εκατ. DEM

(17) Τα έξοδα αυτά χρηματοδοτήθηκαν ως εξής:

— Κέρδος από την πώληση των μετοχών E-Plus	16,0 εκατ. DEM
— Άλλοι ίδιοι πόροι της Elpro AG	0,9 εκατ. DEM
— Τραπεζικά δάνεια (εκ των οποίων 14 εκατ. DEM εξασφαλίστηκαν με μια κρατική εγγύηση)	31,0 εκατ. DEM
Σύνολο ρευστών διαθεσίμων	47,9 εκατ. DEM
Τραπεζική εγγύηση για εκκρεμείς απαιτήσεις	3,0 εκατ. DEM
Γενικό σύνολο	50,9 εκατ. DEM

Το κράτος συμμετέσχε σε αυτή τη φάση με την παράταση των εγγυήσεων, ενώ τα χορηγηθέντα δάνεια για τη διάσωση της Elpro ήταν άτοκα και χαρακτηρίστηκαν ως δάνεια μειωμένης εξασφάλισης (βλέπε σημείο 13). Χορήγησε επίσης και μια ακόμη εγγύηση ύψους 14 εκατ. DEM για την εξασφάλιση ενός μέρους των προαναφερόμενων τραπεζικών δανείων. Όλοι οι άλλοι πόροι προήλθαν από ιδιωτικές πηγές. Κατά τον υπολογισμό του συνολικού κόστους της αναδιάρθρωσης θα πρέπει να αφαιρεθεί από το συνολικό κόστος ύψους 50,9 εκατ. DEM το ποσό των 13,6 εκατ. DEM, επειδή η προσωρινή χρηματοδότηση αυτού του ποσού εκ μέρους της Elpro το έτος 1996 αντικαταστάθηκε από τα υπόλοιπα έσοδα της πώλησης των μετοχών E-Plus.

(18) Μετά το πρώτο έτος της αναδιάρθρωσης και σταθεροποίησης του ομίλου οι πιστώτριες τράπεζες αποφάσισαν να ξεκινήσουν τη δεύτερη φάση πουλώντας τα υπόλοιπα μέρη της επιχείρησης και συμφώνησαν να τα εξαγοράσει ένας από τους διευθυντές της Elpro, ο κ. Lelbach, με μια σύμβαση η οποία υπογράφηκε στις 18 Δεκεμβρίου 1998. Ο κ. Lelbach απέκτησε τις μετοχές των πέντε θυγατρικών της Elpro που πρόκειται να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους στο πλαίσιο της νέας εταιρείας χαρτοφυλακίου Elpro GmbH Berlin Industrieholding [EUB, στην περίπτωση που δεν προβλέπεται τίποτε άλλο περιλαμβάνει και την Elpro Verkehrstechnik GmbH (EVT), η οποία είναι νομικά χωρισμένη από την εταιρεία χαρτοφυλακίου]. Οι νέες μετοχές στην EUB πρόκειται να προσφερθούν σε άλλα μέλη της διεύθυνσης αργότερα. Περί τα τέλη του 1998 τα τμήματα της Elpro που επρόκειτο να κλείσουν είχαν σταματήσει όλες τις δραστηριότητές τους και δεν απασχολούσαν κανένα άτομο έκτοτε, ενώ οι υπόλοιπες δραστηριότητές τους είχαν περιοριστεί στην εξόφληση όλων των εκκρεμών υποχρεώσεων σε σχέση με εγγυήσεις και δάνεια μέχρι το 2001, που πρόκειται να γίνει εκκαθάριση. Οι εμπορικές τράπεζες θα χορηγήσουν την απαραίτητη ενδιάμεση χρηματοδότηση μέχρι να πουληθεί το κεντρικό κτίριο της Elpro.

([9]) Ορισμένα μέτρα μείωσης και κλεισίματος θα συνεχιστούν μέχρι το 2001.

(19) Η δημιουργία της EUB είναι η συνέχιση της πρώτης φάσης της αναδιάρθρωσης όπως περιγράφεται παραπάνω. Η EUB δραστηριοποιείται σχεδόν αποκλειστικά στη γερμανική αγορά. Ελπίζει να εισέλθει εκ νέου σε ορισμένες από τις παραδοσιακές αγορές ΚΑΚ της Elpro όταν θα έχει βελτιωθεί η οικονομική κατάσταση. Η EUB σχεδιάζει να επενδύσει [...] εκατ. DEM μέχρι το τέλος του 2001, κυρίως για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων ηλεκτρονικής επεξεργασίας των δεδομένων και για την αγορά εξοπλισμού για τις συμβάσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Έχει διατεθεί επίσης ένα ποσό [...] εκατ. DEM για την κατάρτιση και την επιμόρφωση του προσωπικού. Επειδή η EUB είναι βασικά μια τεχνική εταιρεία (πάνω από το [...] % του εργατικού της δυναμικού είναι διπλωματούχοι μηχανικοί), προτίθεται να ξοδεύει το [...] % — [...] % του κύκλου εργασιών της ετησίως για την έρευνα και την ανάπτυξη και να ζητήσει περίπου [...] εκατ. DEM ως ενίσχυση βάσει γενικών προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης.

(20) Περί τα τέλη του 1998, οι ετήσιοι λογαριασμοί της EUB και της EVT παρουσίαζαν την ακόλουθη εικόνα (σε εκατ. DEM):

α) *EUB χωρίς την EVT*

Ενεργητικό		Παθητικό (Ίδια κεφάλαια και υποχρεώσεις)	
Α. Πάγια στοιχεία ενεργητικού	[...]	Εγγεγραμμένο κεφάλαιο	[...]
Β. Κυκλοφορούν κεφάλαιο	[...]	Αποθεματικά	[...]
— Αποθέματα	[...]	Μη διανεμημένα κέρδη	[...]
— Λογιστικές απαιτήσεις	[...]	Α. Ίδια κεφάλαια	[...]
— Ταμειακά διαθέσιμα	[...]	Β. Αποθεματικά	[...]
Γ. Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού	[...]	Γ. Υποχρεώσεις	[...]
Σύνολο ενεργητικού	[...]	Ίδια κεφάλαια και υποχρεώσεις συνολικά	[...]

β) *EVT*

Ενεργητικό		Παθητικό (Ίδια κεφάλαια και υποχρεώσεις)	
Α. Πάγια στοιχεία ενεργητικού	[...]	Εγγεγραμμένο κεφάλαιο	[...]
Β. Κυκλοφορούν ενεργητικό	[...]	Αποθεματικά	[...]
— Αποθεματικά	[...]	Μη διανεμημένα κέρδη	[...]
— Λογιστικές απαιτήσεις	[...]	Α. Ίδιο κεφάλαιο	[...]
— Ταμειακά διαθέσιμα	[...]	Β. Αποθεματικά	[...]
Γ. Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού	[...]	Γ. Υποχρεώσεις	[...]
Σύνολο ενεργητικού	[...]	Ίδια κεφάλαια και υποχρεώσεις συνολικά	[...]

Επομένως το ποσοστό ίδιων κεφαλαίων ανέρχεται στο [...] % στην περίπτωση της EUB και στο [...] % στην περίπτωση της EVT.

(21) Ο νέος ιδιοκτήτης χρειάστηκε να συνεισφέρει το ποσό του 1 εκατ. DEM σε μετρητά για την αύξηση των ίδιων κεφαλαίων και να καταθέσει μια προσωπική εγγύηση ύψους 500 000 DEM. Η BvS θα χορηγήσει δάνειο ύψους 1,5 εκατ. DEM για τρία χρόνια με επιτόκιο 5 % για τη χρηματοδότηση του μισού κόστους κατάρτισης και επιμόρφωσης που αναφέρθηκε παραπάνω. Για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων ύψους 7 εκατ. DEM η EUB θα λάβει περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις στο πλαίσιο του προγράμματος Gemeinschaftsaufgabe ύψους 2,1 εκατ. DEM, που αντιστοιχούν στο 30 %.

Οι τράπεζες πρόκειται να χορηγήσουν μια νέα εγγύηση ύψους 42 εκατ. DEM, εκ των οποίων η EUB μπορεί να χρησιμοποιήσει το ποσό των 8 εκατ. DEM ως υπερανάληψη. Το κράτος θα χορηγήσει μια αντεγγύηση ύψους 33,6 εκατ. DEM μεικτά έναντι της μείωσης της προαναφερόμενης εγγύησης κατά 10 εκατ. DEM. Κατά συνέπεια το καθαρό ποσό από κρατικά μέσα θα ανέλθει σε 23,6 εκατ. DEM.

Για την εξασφάλιση των προκαταβολών και των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης [...] οι εμπορικές τράπεζες θα χορηγήσουν μια ξεχωριστή εγγύηση συνολικού ύψους [...] εκατ. DEM.

Τα οικονομικά μέτρα σε σχέση με την εξαγορά από τη διεύθυνση συνίστανται βασικά στη χορήγηση των απαιτούμενων εγγυήσεων, ούτως ώστε να μπορέσουν οι μικρές ανεξάρτητες επιχειρήσεις στον τομέα της κατασκευής βιομηχανικών εγκαταστάσεων να πραγματοποιήσουν τις απαιτούμενες προκαταβολές και να χορηγήσουν τις εγγυήσεις καλής εκτέλεσης.

(22) Η κατάσταση του βιβλίου παραγγελιών και του κύκλου εργασιών της EUB εξελίχθηκε ως εξής:

(εκατ. DEM)

	1996	1997	1998	1999 (προσωρινά)
Ληφθείσες παραγγελίες	124,5	99,2	138,1	121,8
Βιβλίο παραγγελιών περί τα τέλη του έτους	106,2	119,1	158,9	180,5
Κύκλος εργασιών	96,0	88,4	93,2	105,3

Ο πίνακας δείχνει μια σχετικά σταθερή θετική εξέλιξη της EUB, η οποία αξιοποιεί ολόκληρο το δυναμικό της. Το 1998 ο όμιλος κατέγραψε αποτελέσματα χρήσης ύψους 1,8 εκατ. DEM και κέρδη μετά τη φορολογία ύψους 932 000 DEM. Για το 1999 και για τα επόμενα χρόνια αναμένονται σχετικά σταθερά κέρδη πριν τη φορολόγηση που θα ισοδυναμούν με το 2 % έως 3 % περίπου του κύκλου εργασιών, ποσοστό που αποτελεί ένα καλό μέσο όρο για παρόμοιες επιχειρήσεις του κλάδου. Η EUB δεν είναι πλέον μια προβληματική επιχείρηση.

(23) Η EUB δραστηριοποιείται κυρίως στη γερμανική αγορά σιδηροδρομικών μεταφορών, αλλά μόνο στους τομείς των γραμμών ηλεκτροδότησης και των υποσταθμών. Οι σημαντικότεροι πελάτες της είναι η Deutsche Bahn AG, η Berlin S-Bahn, καθώς και άλλες δημόσιες επιχειρήσεις μεταφορών. Οι κυριότεροι ανταγωνιστές της EUB είναι οι θυγατρικές της Siemens, η ABB, η Adtranz, η Alstom και η General Electric Company (GE). Παρά το σχετικά μικρό μερίδιο της στην αγορά η EUB είναι ανταγωνιστική εξαιτίας των χαμηλών γενικών της εξόδων. Χάρη στη μακροπρόθεσμη εμπειρία της και στις τεχνικές της δυνατότητες, η EUB κατάφερε να εκπληρώσει τα αυστηρά κριτήρια προεπιλογής που επέβαλε η Deutsche Bahn AG και να κερδίσει μια σειρά από διαγωνισμούς. Η Deutsche Bahn AG, ως ο κύριος πελάτης, της ενδιαφέρεται για τη διατήρηση των προμηθευτών μεσαίου μεγέθους στην εν λόγω αγορά, ούτως ώστε να παρεμποδίσει την περαιτέρω αύξηση της συγκέντρωσης ανάμεσα στα λίγα μεγάλα βιομηχανικά συγκροτήματα.

Στον τομέα των επονομαζόμενων «μεταποιητικών βιομηχανιών», όπως είναι η ηλεκτροδότηση, το φυσικό αέριο, η επεξεργασία νερού και λυμάτων, η EUB δραστηριοποιείται κυρίως ως τεχνική εταιρεία για τις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις και για τις εγκαταστάσεις ελέγχου της παραγωγικής διαδικασίας. Στους πελάτες της περιλαμβάνονται μεγάλες εταιρείες παροχής φυσικού αερίου, όπως είναι η Ruhrgas,η Thyssengas, η Gazprom, καθώς και δημοτικές επιχειρήσεις παροχής ύδατος. Ανάλογα με το έργο ανταγωνίζεται με τα τεχνικά τμήματα μεγάλων πολυεθνικών επιχειρήσεων, καθώς και με άλλες τεχνικές εταιρείες του ιδίου μεγέθους. Εξαιτίας των κακών εμπειριών της Elpro κατά το παρελθόν, η EUB περιορίζεται σε μικρότερα έργα, μεγέθους μέχρι 5 εκατ. DEM.

(24) Η Elpro παλιότερα και η EUB τώρα είναι κυρίως μια εταιρεία παροχής υπηρεσιών η οποία παράγει και συναρμολογεί ηλεκτρικό εξοπλισμό. Το μεγαλύτερο μέρος του εξοπλισμού κατασκευάζεται από άλλες εταιρείες. Οι δυνατότητες της συνεπώς μπορούν να μετρηθούν μόνο σε ανθρωποώρες. Το 1990 η παλιά Elpro είχε δυναμικότητα 8 εκατ. ωρών ετησίως περίπου. Το ποσόν αυτό μειώθηκε στα 2,15 εκατ. ώρες ετησίως το 1996. Τα διάφορα κλεισίματα που προέκυψαν από την αναδιάρθρωση μείωσαν τη δυναμικότητα της EUB στις 450 000 έως 500 000 ώρες ετησίως. Η δυναμικότητα των θυγατρικών εταιρειών που πουλήθηκαν ξεχωριστά κυμαίνεται στις 200 000 ώρες ετησίως περίπου. Η αναδιάρθρωση, επομένως, προκάλεσε μείωση της δυναμικότητας κατά 65 % έως 70 % περίπου.

(25) Το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Μαΐου του 1997 προέβλεπε αρχικά το πλήρες κλείσιμο του τμήματος βασικών βιομηχανιών του τομέα LET της Elpro. Κατά τη διάρκεια του αποτυχόντος διαγωνισμού για την Elpro ένας από τους προσφέροντες, η General Electric Finance Holding GmbH, μια θυγατρική εταιρεία της GE, έδειξε ενδιαφέρον για την αγορά του μεταλλουργικού τμήματος και του τμήματος τεχνολογίας μεταφορών της LET. Στις 17 Οκτωβρίου 1997 υπεγράφη μια σύμβαση για την πώληση αυτών των τμημάτων, τα οποία είχαν 67 εργαζόμενους, στην νεοϊδρυθείσα GE Industrial Systems GmbH Berlin («GE IS»), η οποία ανήκε κατά 100 % στην General Electric Finance Holding Company. Η GE IS συνδέεται με το τμήμα των συστημάτων βιομηχανικού ελέγχου της GE. Με περίπου 240 000 εργαζόμενους, εκ των οποίων οι 6 000 εργάζονται στη Γερμανία, και κύκλο εργασιών ύψους 80 δισεκ. δολαρίων ΗΠΑ (1996), η GE αποτελεί έναν από τους βασικούς προμηθευτές ηλεκτρικού εξοπλισμού σε παγκόσμια κλίμακα. Η νέα GE IS είναι μια τεχνική εταιρεία χωρίς δική της παραγωγή, η οποία προτίθεται να λειτουργήσει ως κέντρο εμπορίας και υποστήριξης για την ενσωμάτωση των συστατικών GE σε μεγάλα επενδυτικά έργα στον τομέα των δομικών υλικών και της εξορυκτικής βιομηχανίας. Δεδομένου ότι η Elpro είχε στρέψει την προσοχή της κυρίως προς την Ανατολική Ευρώπη, η GE θα ήθελε να εκμεταλλευτεί αυτήν την εμπειρία και αυτή την επαγγελματική της ειδίκευση, ούτως ώστε να ενισχύσει τη θέση της στην αγορά της Γερμανίας καθώς και στις αγορές της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Για το λόγο αυτό η GE IS σκοπεύει να παρέχει το 60 % των υπηρεσιών της στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, το 30 % στη Γερμανία και το 10 % σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(26) Το επιχειρησιακό σχέδιο της GE IS παρουσιάζει την ακόλουθη εικόνα:

(σε εκατ. DEM)

	1997 (πραγματικά) (1)	1998 (πραγματικά)	1999 (προβλεπόμενα)	2000 (προβλεπόμενα)	2001 (προβλεπόμενα)
Κύκλος εργασιών	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Συνολική παραγωγή	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Υλικά	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Αποτελέσματα χρήσης	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Κέρδη/ζημίες πριν τους φόρους	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Κέρδη/ζημίες μετά τους φόρους	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Αριθμός εργαζομένων	68	73	[...]	[...]	[...]

(1) Ελλειπές έτος, από τον Αύγουστο έως το Δεκέμβριο του 1997.

Τα αντίστοιχα τμήματα της LET απασχολούσαν 165 άτομα κατά το 1996· ο κύκλος εργασιών τους έφθασε τα 54,8 εκατ. DEM και οι ζημίες τους τα 4,4 εκατ. DEM. Οι ζημίες της GE IS κατά την αρχική φάση από το 1997 έως το 1999, οφείλονται κυρίως στις επενδύσεις σε άυλα στοιχεία ύψους 13,1 εκατ. DEM για εκπαίδευση και μεταφορά τεχνολογιών, οι οποίες δεν μπορούν να κεφαλοποιηθούν. Οι υπόλοιπες επενδύσεις έγιναν σε τεχνικά εργαλεία και σε ηλεκτρονικό εξοπλισμό και συστήματα επεξεργασίας δεδομένων, οι οποίες αποσβέστηκαν σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Μια σύγκριση των προβλεπόμενων αποτελεσμάτων κατά το 1997 με τα πραγματικά αποτελέσματα τα οποία είχαν επιτευχθεί μέχρι το Σεπτέμβριο του 1999 δείχνει ότι η αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων της GE IS έγινε με αργό ρυθμό. Τα αποτελέσματα επηρεάστηκαν επίσης από την καθυστέρηση της πληρωμής της προβλεπόμενης κρατικής ενίσχυσης εξαιτίας της εκκρεμούσας διαδικασίας κρατικής ενίσχυσης. Κατά το έτος 1999, εντούτοις, παρατηρήθηκε αισθητή βελτίωση, που κινήθηκε σε γενικές γραμμές μέσα στα όρια του αρχικού σχεδίου.

Ως μέρος της GE, η GE IS δραστηριοποιείται στην αγορά ηλεκτρικού βιομηχανικού εξοπλισμού και οι κυριότεροι ανταγωνιστές της είναι πολύ μεγάλες εταιρείες, όπως η Siemens, η Cegelec (Alstom) και η ABB. Το μερίδιό της στη γερμανική αγορά ανέρχεται στο 1 %, που αντιστοιχεί σε 20 δισεκ. ευρώ.

(27) Η GE IS αγόρασε τα τμήματα της LET στη λογιστική τιμή των στοιχείων του ενεργητικού της (αποκλειστικά μεταχειρισμένοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και λογισμικό) ύψους 237 000 DEM. Η GE δεσμεύθηκε να αντισταθμίσει την αρνητική ταμειακή ροή κατα την εναρκτήρια περίοδο μέσω κυμαινόμενων πιστωτικών διευκολύνσεων εντός των ορίων των ταμειακών της διαθεσίμων. Αυτό το πιστωτικό όριο ανήλθε σε 13,4 εκατ. DEM περί τα τέλη Σεπτεμβρίου 1999 και ξεπέρασε κατά πολύ τα 5,1 εκατ. DEM τα οποία είχαν προβλεφθεί το 1997. Η Γερμανία προτίθεται να χορηγήσει την ακόλουθη ενίσχυση αναδιάρθρωσης:

— Επιδότηση της BvS για την κάλυψη ορισμένων από τις αρχικές ζημιές ύψους 5,1 εκατ. DEM (από τον Οκτώβριο του 1997 μέχρι τα τέλη του 1998)	1,3 εκατ. DEM
— Ενίσχυση εκ μέρους του κρατιδίου του Βερολίνου για τη μερική χρηματοδότηση των μέτρων κατάρτισης που θα κοστίσουν 3,4 εκατ. DEM	1,5 εκατ. DEM
— Επενδυτικές ενισχύσεις από το πρόγραμμα Gemeinschaftsaufgabe για τις επιλέξιμες επενδυτικές δαπάνες ύψους 7,66 εκατ. DEM	2,0 εκατ. DEM
Σύνολο ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση της GE IS	4,8 εκατ. DEM

Μέχρι το Σεπτέμβριο του 1999 είχαν εκταμιευτεί 43 200 DEM από το σύνολο των 94 600 DEM της επενδυτικής ενίσχυσης.

Ο επενδυτής συμμετέχει κατά 74 % του συνολικού κόστους της αναδιάρθρωσης που ανέρχεται σε 18,4 εκατ. DEM.

(28) Το συνολικό κόστος της διάσωσης και της αναδιάρθρωσης της Elpro και των διαδόχων εταιρειών της μπορεί να συνοψιστεί ως εξής (όλα τα δάνεια και οι εγγυήσεις σε ονομαστικές τιμές):

(εκατ. DEM)

Κονδύλιο/Περίοδος	Συνολικό κόστος	Εκ του οποίου: κρατικά δάνεια/ενισχύσεις	Κρατικές ενισχύσεις	Τράπεζες	Ιδιοκτήτες/επενδυτές	Συνολικό ιδιωτικό μερίδιο	Χρηματοδότηση από ιδιωτικές πηγές
1. Διάσωση Elpro (μέσα 1996 — μέσα 1997)	230,4	29,1	29,8	36,7	134,8	171,5	74,4
2. Αναδιάρθρωση της Elpro και μεταγενέστερη εξέλιξη (Ιανουάριος 1997)	50,9	0,0	14,0	20,0	16,9	36,9	71,7
3. Αναδιάρθρωση υπό EUB/EVT (Εξαγορά από τη διεύθυνση)	56,0	3,6	23,6	27,3	1,5	28,8	51,4
4. Αναδιάρθρωση υπό GE IS	18,4	4,8	0,0	0,0	13,6	13,6	73,9
Συνολικό κόστος αναδιάρθρωσης (κατανεμημένο ανά οικονομικό κίνδυνο)	355,7	37,5	67,4	84,0	166,8	250,8	70,5

(29) Η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 επειδή είχε σοβαρές αμφιβολίες κατά πόσο ήταν συμβιβάσιμη η ενίσχυση με το άρθρο 87 παράγραφος 3 της συνθήκης. Λόγω των ελλειπών πληροφοριών που υπήρχαν τον καιρό αυτό αμφέβαλε κυρίως κατά πόσο η ενίσχυση πληρούσε τις προϋποθέσεις που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση των προβληματικών επιχειρήσεων (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές) ([10]). Τα πιο σημαντικά σημεία ήταν η έλλειψη νέου επενδυτή και το γεγονός ότι η Γερμανία δεν διέθεσε στην Επιτροπή ένα πλήρες σχέδιο αναδιάρθρωσης.

([10]) ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 12, σε συνδυασμό με τις τελικές διατάξεις των νέων κατευθυντήριων γραμμών [ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σημείο 101 στοιχείο β)]. Τα κριτήρια για την εφαρμογή αυτής της διάταξης πληρούνται, επειδή η ενίσχυση χορηγήθηκε ολόκληρη πριν τη δημοσίευση των νέων κατευθυντήριων γραμμών.

III. **ΣΧΟΛΙΑ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ**

(30) Η Επιτροπή δεν έλαβε σχόλια από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

IV. **ΣΧΟΛΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ**

(31) Η Γερμανία αντέδρασε στην κίνηση της διαδικασίας απαντώντας στα ερωτήματα που ετέθησαν σε σχέση με τις επιστολές της 27ης Φεβρουαρίου και της 19ης Αυγούστου 1998. Διέθεσε και άλλες πληροφορίες κατά τη διάρκεια μιας σύσκεψης με την Επιτροπή στις 15 Ιουνίου 1998. Η πρόσθετη ενίσχυση, η οποία ανάγκασε την Επιτροπή να επεκτείνει τη διαδικασία, κοινοποιήθηκε με επιστολή της 29ης Ιουλίου 1998. Περαιτέρω ερωτήσεις της Επιτροπής σχετικά με τη νέα ενίσχυση απαντήθηκαν με επιστολή της 19ης Αυγούστου 1998.

Ως απάντηση της επέκτασης της διαδικασίας, η οποία κοινοποιήθηκε στη Γερμανία με επιστολή της 3ης Φεβρουαρίου 1999, η Γερμανία υπέβαλε στις 22 Ιουνίου 1999 μια πλήρη γραπτή έκθεση σχετικά με το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και την πρόοδο ως αναφορά την εφαρμογή του. Η έκθεση αυτή συζητήθηκε κατά τη διάρκεια δύο συσκέψεων μεταξύ των γερμανικών αρχών και της Επιτροπής, την 1η Σεπτεμβρίου και την 29η Οκτωβρίου 1999. Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις που ετέθησαν κατά τη διάρκεια αυτών των συσκέψεων δόθηκαν με τις επιστολές της 9ης Σεπτεμβρίου και της και της 13ης Δεκεμβρίου 1999 και η Επιτροπή έλαβε τα σχετικά τεχνικά παραρτήματα στις 22 Δεκεμβρίου 1999. Οι πληροφορίες που διέθεσε η Γερμανία μπορούν να χωριστούν σε πέντε κύρια μέρη:

— Οι εκθέσεις αξιολόγησης της περιουσίας που πουλήθηκε όταν ιδιωτικοποιήθηκε η Elpro το 1992/1993,

— οι πλήρεις ετήσιοι λογαριασμοί της Elpro για την περίοδο 1992 έως 1997,

— τα σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης της Elpro κατά τα έτη 1996 και 1997 και οι παρατηρήσεις της Γερμανίας (ανακοίνωση της Γερμανίας της 22ας Ιουνίου 1999),

— τα σχέδια αναδιάρθρωσης και τα επιχειρησιακά σχέδια, καθώς και οι ετήσιοι λογαριασμοί της EUB και της EVT μέχρι το τέλος του 1999,

— τα σχέδια αναδιάρθρωσης και τα επιχειρησιακά σχέδια, καθώς και οι ετήσιοι λογαριασμοί της GE IS μέχρι το Σεπτέμβριο του 1999.

Για λόγους σαφήνειας έχει γίνει μια περίληψη αυτών των εγγράφων, η οποία περιλαμβάνεται στο μέρος II της παρούσας απόφασης.

V. **ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ**

(32) Από τις πληροφορίες που διέθεσαν οι γερμανικές αρχές κατά τη διάρκεια ης έρευνας συμπεραίνεται ότι η Elpro και οι δυο εταιρείες που συγχωνεύτηκαν εν συνέχεια με αυτή, η BLA και η TGA, πουλήθηκαν επίσης σε θετική τιμή στα πλαίσια ενός ανοικτού και άνευ όρων διαγωνισμού. Και οι τρεις εταιρείες πουλήθηκαν χωρίς τη βασική τους ακίνητη περιουσία, η οποία πουλήθηκε ξεχωριστά στην THA ή σε μια από τις θυγατρικές της πριν την ιδιωτικοποίηση, για την εξόφληση των χρεών τα οποία είχαν δημιουργηθεί πριν την ιδιωτικοποίηση. Οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες σε κτηματομεσιτικά θέματα εκτίμησαν την αξία της περιουσίας τον καιρό αυτό και οι εκθέσεις αξιολόγησης διετέθησαν στην Επιτροπή, η οποία δεν έχει λόγο να αμφισβητήσει τα αποτελέσματα. Συμπεραίνεται λοιπόν ότι η Elpro, η BLA και η TGA ιδιωτικοποιήθηκαν το 1992 χωρίς κρατική ενίσχυση.

(33) Η επιλεγείσα μορφή των ιδιωτικοποιήσεων κατά το 1992 ήταν προβληματική από οικονομική και εμπορική άποψη, δεδομένου ότι οι ιδιοκτήτες χρηματοδότησαν ολόκληρη τη συναλλαγή μέσω των τραπεζών. Για το λόγο αυτό η Elpro δεν εφοδιάστηκε με επαρκή κεφάλαια από την αρχή. Πολλές από τις διεθνείς δραστηριότητες εντούτοις απαιτούσαν μια πολύ ισχυρή χρηματοοικονομική βάση, επειδή οι πελάτες επέμεναν στην παροχή μακροχρόνιων εγγυήσεων καλής εκτέλεσης. Το μέγεθος του προβλήματος έγινε σαφές κατά τα τέλη του 1995, όταν, εξαιτίας των ζημιών σε σχέση με ορισμένα μεγάλα βιομηχανικά έργα, ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης έφτασε στο 726 % ([11]). Συμπεραίνεται λοιπόν ότι η ανάγκη αναδιάρθρωσης της Elpro προέκυψε κυρίως απο τις διαρθρωτικές αδυναμίες κατά την ιδιωτικοποίηση του έτους 1992.

([11]) Corporate Treuhand GmbH και C&L Deutsche Revisions AG, Bericht über die Prüfung des Jahresabschlusses 1996 der Elpro AG Berlin, σημείο 92.

(34) Στις αρχές του 1996 η BvS και οι εμπορικές τράπεζες οι οποίες χρηματοδότησαν την αγορά της Elpro εκ μέρους των νέων ιδιοκτητών τον καιρό της πρώτης κοινοποίησης και ενήργησαν εξ ονόματός των συνήψαν μια συμφωνία για την οριστική διευθέτηση όλων των επίμαχων απαιτήσεων και των ανταπαιτήσεων σε σχέση με την τιμή αγοράς που προέβλεπε η σύμβαση ιδιωτικοποίησης του Ιουνίου του 1992 ([12]). Μετά την πώληση η THA και οι νέοι ιδιοκτήτες έγειραν αξιώσεις σε σχέση με μια σειρά από αποκλίσεις από τις αρχικές αξίες του ισολογισμού, τις προθεσμίες πληρωμών ή την εκπλήρωση των υποχρεώσεων εκ μέρους του αγοραστή. Οι απαιτήσεις εγέρθηκαν κυρίως ως αποτέλεσμα του γεγονότος ότι δεν είχε προσδιοριστεί επακριβώς η χρηματοοικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων πριν από την ιδιωτικοποίηση του 1992 και, κατά συνέπεια, η καθαρή τους αξία (η οποία προσδιόρισε την τιμή αγοράς). Ορισμένα σημεία στις συμβάσεις ιδιωτικοποίησης παρέμειναν ανοικτά προκειμένου να διευκρινιστούν αργότερα με συνέπεια να προκληθεί ένας αριθμός πολύπλοκων διαμαχών οι οποίες διήρκεσαν επί πολλά έτη ([13]). Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις των ελεγκτών σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς της Elpro, η Επιτροπή αποδέχεται το επιχείρημα ότι η BvS ενήργησε σύμφωνα με την καθιερωμένη επαγγελματική πρακτική όταν παραιτήθηκε από τις απαιτήσεις της ύψους 5,6 εκατ. DEM έναντι πληρωμής του ποσού του 1 εκατ. DEM, καθώς και από όλες τις ανταπαιτήσεις εκ μέρους του αγοραστή, προκειμένου να αποφευχθούν οι μακροχρόνιες δικαστικές διαδικασίες, το αποτέλεσμα των οποίων ήταν αβέβαιο. Για το λόγο αυτό, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι συναλλαγές αυτές δεν εμπεριείχαν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 της συνθήκης ΕΚ.

(35) Οι οικονομικές συμμετοχές της BvS και του κρατιδίου του Βερολίνου στην Elpro και εν συνεχεία στις EUB, EVT και GE IS από τον Ιούνιο του 1996 συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1. Επειδή όλες αυτές οι εταιρείες παρήγαγαν ή παράγουν αγαθά και υπηρεσίες τα οποία αποτελούν αντικείμενο συναλλαγών ανάμεσα στα κράτη μέλη, θα μπορούσαν να εμποδίσουν το εμπόριο ανάμεσά τους. Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν υπό τη μορφή δανείων και επιδοτήσεων από την BvS είναι παράνομες κρατικές ενισχύσεις, επειδή η Γερμανία δεν κοινοποίησε τα μέτρα αυτά πριν την χορήγησή τους. Οι κρατικές εγγυήσεις χορηγήθηκαν ως μέρος μιας κοινής εφαρμογής των σχετικών κανόνων της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και της κυβέρνησης του κρατιδίου. Οι πρώτες είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή ως κρατικές ενισχύσεις N 297/91, N81/93 και E 24/95, αλλά με κάποια επιφύλαξη όσον αφορά τις μεγάλες επιχειρήσεις και, κατά συνέπεια, και την Elpro. Οι εγγυήσεις που χορήγησε το κρατίδιο του Βερολίνου εγκρίθηκαν ως κρατική ενίσχυση N 130/95. Η Γερμανία ανέλαβε την υποχρέωση να κοινοποιεί ξεχωριστά τις ενισχύσεις προς τις μεγάλες επιχειρήσεις. Επομένως οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό τη μορφή εγγυήσεων είναι επίσης παράνομες, επειδή η Γερμανία παρέλειψε να τις κοινοποιήσει. Κατά συνέπεια, όλες οι ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 87 της συνθήκης ΕΚ θα πρέπει να εκτιμηθούν με βάση τα κριτήρια που περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές ([14]).

(36) Η Elpro αντιμετώπιζε δυσκολίες πριν ξεκινήσει η εφαρμογή του σχεδίου για την διάσωσή της και την αναδιάρθρωσή της τον Ιούνιο του 1996. Είχε χάσει τη μισή περιουσία της το 1995 και οι ζημιές συνεχίστηκαν και κατά το 1996. Η κατάσταση όσον αφορά τα περιουσιακά της στοιχεία ήταν καλύτερη από ό,τι εμφανιζόταν στους ετήσιους λογαριασμούς, επειδή η αγοραία αξία της συμμετοχής της στην εταιρεία κινητής τηλεφωνίας E-Plus υπερέβαινε σημαντικά τη λογιστική της αξία. Εντούτοις, το μέγεθος των πιθανών υποχρεώσεών της εξαιτίας εκκρεμών εγγυήσεων ήταν του ιδίου μεγέθους και δεν εμφανιζόταν στον ισολογισμό. Για το λόγο αυτό, οι διάφορες εταιρείες που αποτελούσαν τον όμιλο Elpro εστερούντο ρευστότητας και βρίσκονταν πολύ κοντά στην χρεοκοπία την άνοιξη και στις αρχές του καλοκαιριού το 1996.

(37) Στις 24 Ιουνίου του 1996 η Elpro, οι πιστώτριες τράπεζες, το κρατίδιο του Βερολίνου και η BvS συνήψαν μια συμφωνία σχετικά με την χρηματοοικονομική και οργανωτική αναδιάρθρωση του ομίλου ([15]). Από την άποψη των κρατικών ενισχύσεων στη συγκεκριμένη περίπτωση πρόκειται για ένα σχέδιο διάσωσης το οποίο περιλαμβάνει τα στοιχεία ενός μελλοντικού σχεδίου αναδιάρθρωσης. Εντούτοις, η έκθεση των ελεγκτών καθιστά σαφές ότι η συμφωνία ήταν απλώς ένα προσωρινό μέτρο για την εξασφάλιση της βραχυπρόθεσμης ρευστότητας της Elpro. Τον καιρό αυτό υπήρχε η ελπίδα ότι ολόκληρη η Elpro θα μπορούσε να πουληθεί σε ένα βιομηχανικό επενδυτή. Μετά από μια έρευνα της αγοράς, όμως, αποδείχθηκε ότι αυτό ήταν ανέφικτο. Στις αρχές του 1997 η BvS ανέθεσε στην εταιρεία ελεγκτών KPMG την εκπόνηση ενός αναθεωρημένου και λεπτομερούς σχεδίου αναδιάρθρωσης. Η KPMG υπέβαλε την έκθεσή της στις 12 Μαΐου 1997. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στην περίοδο διάσωσης από τις 24 Ιουνίου 1996 μέχρι τις 12 Μαΐου 1997 και στην περίοδο αναδιάρθρωσης που ξεκίνησε στις 12 Μαΐου 1997 και αναμένεται να διαρκέσει μέχρι το τέλος του 2000.

([12]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 9.
([13]) Corporate Treuhand GmbH, Bericht über die Prüfung des Jahresabschlusses 1992 der Elpro AG Berlin, σημεία 266 έως 275 και 337.
([14]) Βλέπε υποσημείωση 10.
([15]) «Konzept zur weiteren Entwicklung der Elpro AG», της 24ης Ιουνίου 1996.

(38) Η συμφωνία της 24ης Ιουνίου 1996 ετέλεσε τη βάση για τη χορήγηση δύο δανείων, 13,5 εκατ. DEM αρχικά και αργότερα 29 εκατ. DEM, καθώς και εγγυήσεων συνολικού ύψους 29,8 εκατ. DEM ([16]). Κατά την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών, τα μέτρα αυτά μέχρι το Μάιο του 1997 θα πρέπει να θεωρηθούν ως ενισχύσεις διάσωσης, οι όροι των οποίων συμφωνούν με τις απαιτήσεις των κατευθυντήριων γραμμών. Τα δάνεια αντικατέστησαν τους πόρους ύψους 134,8 εκατ. DEM που διέθεσε η επιχείρηση. Χρησιμοποιήθηκαν κυρίως για τη χρηματοδότηση της λήξης του 50 % περίπου των δραστηριοτήτων του ομίλου, περιλαμβανομένου και του κοινωνικού προγράμματος για το απολυθέν προσωπικό. Οι εγγυήσεις περιορίστηκαν στην εξασφάλιση της απαραίτητης ρευστότητας για τη συνέχιση των υπολοίπων δραστηριοτήτων της Elpro. Η μεγάλη ανεργία στο Βερολίνο, και ιδιαίτερα οι απώλειες θέσεων εργασίας στη βιομηχανία από το 1990, δικαιολογούσαν τη χρηματοοικονομική ανάμειξη της BvS και του κρατιδίου του Βερολίνου. Η διάσωση της Elpro AG δεν προκάλεσε κανένα αδικαιολόγητο περιορισμό του ανταγωνισμού στα άλλα κράτη μέλη. Η Elpro σταμάτησε τις δραστηριότητές της στον τομέα των οικιακών εγκαταστάσεων, οι οποίες άλλωστε είχαν περιοριστεί στην περιφερειακή αγορά. Όσον αφορά τις άλλες δραστηριότητες της Elpro (ηλεκτρικές εγκαταστάσεις για σιδηροδρόμους και για τη βιομηχανία), οι ανταγωνιστές της είναι κατά πολύ μεγαλύτεροι και λειτουργούν υπό πολύ ευνοϊκότερους όρους χρηματοδότησης από ό,τι η Elpro, ακόμη και αν ληφθούν υπόψη οι χορηγηθείσες ενισχύσεις διάσωσης. Η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί ότι η περίοδος διάσωσης διήρκεσε έντεκα, μήνες επειδή είναι σαφές ότι η BvS και οι τράπεζες ενήργησαν αμέσως για την πώληση της εταιρείας, ελπίζοντας ότι ο αγοραστής θα αναλάμβανε την περαιτέρω αναδιάρθρωσή της. Όταν στις αρχές του 1997 διαπιστώθηκε ότι ήταν ανεφάρμοστο αυτό το σχέδιο, το προσάρμοσαν αμέσως στα νέα δεδομένα. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί ότι η χορήγηση της προαναφερόμενης ενίσχυσης διάσωσης, η οποία μετετράπη αργότερα σε ενίσχυση αναδιάρθρωσης, ήταν σύμφωνη με τις κατευθυντήριες γραμμές. Όσον αφορά τον υπολογισμό του στοιχείου της ενίσχυσης, βλέπε την αιτιολογική σκέψη 42.

(39) Το οριστικό σχέδιο αναδιάρθρωσης της 12ης Μαΐου 1997 είναι ουσιαστικά μια λεπτομερέστερη και επικαιροποιημένη έκδοση του προηγούμενου σχεδίου αναδιάρθρωσης. Αποτελούσε εφαρμογή της απόφασης για το σταμάτημα των ζημιογόνων δραστηριοτήτων αλλά, επειδή δεν μπορούσε να βρεθεί ένας οικονομικά ισχυρός βιομηχανικός επενδυτής, αποφασίστηκε να σταματήσει ένα μεγάλο μέρος του τμήματος ηλεκτρικού ελέγχου (LET) λόγω των μεγάλων κινδύνων και των υψηλών απαιτήσεων σε κεφάλαιο. Ο βασικός στόχος του σχεδίου αναδιάρθρωσης ήταν η ελαχιστοποίηση των ζημιών σε σχέση με τις χρηματοδότριες τράπεζες, οι οποίες είχαν αναλάβει πλέον τον έλεγχο της Elpro. Ενόψει των μεγάλων κινδύνων από τις εκκρεμείς εγγυήσεις, θα έπρεπε να αποφευχθεί οποιαδήποτε διαδικασία πτώχευσης, ενώ παράλληλα θα έπρεπε να εξασφαλιστεί η σωστή ολοκλήρωση των εκτελούμενων έργων και η εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων όσον αφορά τις εγγυήσεις κατά την περίοδο της εγγύησης. Ο βασικός στόχος που το κράτος ενίσχυσε αυτό το πρόγραμμα είναι η εξασφάλιση όσο το δυνατό περισσότερων θέσεων εργασίας ενόψει της μεγάλης ανεργίας στο Βερολίνο. Μεταξύ του 1991 και του 1997 στο Βερολίνο χάθηκαν 140 000 θέσεις εργασίας στον τομέα της βιομηχανίας (54 %). Η διαίρεση της Elpro σε τομείς που θα έπρεπε να κλείσουν και σε τομείς που θα έπρεπε να συνεχίσουν μπορεί να γίνει αποδεκτή, επειδή εντάσσεται στο πλαίσιο ενός γενικού σχεδίου. Για τη συνέχιση της EUB/EVT και της GE IS αντικαταστάθηκε αυτό το σχέδιο από τα επιχειρησιακά σχέδια του νέου ιδιοκτήτη. Για το λόγο αυτό, είναι σκόπιμο να χωριστεί η αναδιάρθρωση της Elpro από την άποψη των ενισχύσεων σε τρία μέρη:

1. Μέτρα υπέρ της παλιάς εταιρείας Elpro AG, με στόχο το κλείσιμο ορισμένων τμημάτων και την προετοιμασία των τμημάτων που επρόκειτο να διατηρηθούν για χωριστή πώληση από το Μάιο 1997 μέχρι τα τέλη του 2001.

2. Μέτρα υπέρ της EUB, περιλαμβανομένης και της EVT μετά το χωρισμό τους μέσω της εξαγοράς από τη διεύθυνση (από το Δεκέμβριο του 1998 μέχρι τα τέλη του 2000).

3. Μέτρα υπέρ της GE IS μετά την πώληση των τμημάτων μεταλλουργίας και δομικών υλικών/εξόρυξης μετάλλων από τον Οκτώβριο του 1997 μέχρι τα τέλη του 2000.

Εντούτοις, η συμμόρφωση του (των) προγράμματος (προγραμμάτων) προς τις απαιτήσεις των κατευθυντήριων γραμμών μπορεί να ερευνηθεί μόνο όσον αφορά τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες, επειδή τα τμήματα που έκλεισαν δεν είχαν καμία ξεχωριστή επίδραση στην κοινή αγορά.

(40) Το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της EUB μπορεί να θεωρηθεί επίσης ως βιώσιμο, ενόψει της εμπειρίας που αποκτήθηκε μετά από ένα και πλέον έτος εφαρμογής. Τα πρόσφατα επιχειρησιακά αποτελέσματα δείχνουν ότι οι εταιρείες συγκεντρώνουν τώρα τις δραστηριότητές τους σε τομείς στους οποίους είναι ανταγωνιστικές, οι οποίοι είναι μικρότερης έντασης κεφαλαίου και στους οποίους μπορούν να δημιουργήσουν κέρδη συγκρίσιμα με τα κέρδη άλλων επιχειρήσεων μεσαίου μεγέθους στον τομέα της ηλεκτρικής βιομηχανίας. Η

([16]) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 11 έως 13.

Επιτροπή, εντούτοις, δεν μπορεί να θεωρήσει ότι η EUB και η EVT είναι δυο ξεχωριστές μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Εντούτοις, ενώ οι εταιρείες αυτές είναι δυο ξεχωριστές από νομική άποψη ενότητες, με εργατικό δυναμικό, ισολογισμούς και κύκλο εργασιών κάτω του ελάχιστου ορίου (η EUB είναι πολύ κοντά στο κατώτατο όριο), η κοινοποίηση και το επιχειρησιακό σχέδιο καθιστούν σαφές ότι η EUB και η EVT αποτελούν μια ενότητα από εμπορική, οργανωτική και χρηματοοικονομική άποψη. Για το λόγο αυτό δεν θεωρείται σκόπιμο να εφαρμοστούν οι ειδικοί κανόνες σχετικά με τις ΜΜΕ όσον αφορά την EUB.

(41) Η ενίσχυση αναδιάρθρωσης προς την Elpro και τη βασική διάδοχο εταιρεία της EUB δεν θα προκαλέσει σημαντικές στρεβλώσεις στην αγορά. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η Elpro μείωσε τις παραγωγικές της δυνατότητες κατά 65 % έως 70 % από το 1996 μέχρι το 1998. Λόγω του γεγονότος ότι η Elpro και η EUB είναι κυρίως τεχνικές εταιρείες, κρίνεται σκόπιμο να μετρηθεί η παραγωγική τους ικανότητα με βάση τις ανθρωποώρες. Εξάλλου, έκλεισαν τα ζημιογόνα τμήματα, τα οποία προκαλούσαν τις μεγαλύτερες στρεβλώσεις της αγοράς, επειδή τα προϊόντα που προσέφεραν δεν κάλυπταν το κόστος. Οι επιπτώσεις της Elpro και της EUB στην αγορά εντούτοις ήταν και είναι περιορισμένες, επειδή πρόκειται για πολύ μικρές επιχειρήσεις σε μια ολιγοπωλιακή αγορά, στην οποία κυριαρχούν οι μεγάλοι όμιλοι εταιρειών. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η συνέχιση της ύπαρξης της EUB, οι δραστηριότητες της οποίας περιορίζονται σχεδόν αποκλειστικά στην Ανατολική Γερμανία, βελτιώνει τη διάρθρωση της αγοράς. Σε αντίθεση με το τμήμα του τροχαίου υλικού της αγοράς σιδηροδρομικών μεταφορών, δεν υπάρχουν πλεονάζουσες παραγωγικές ικανότητες στα τμήματα υποσταθμών και γραμμών ηλεκτροδότησης στα οποία δραστηριοποιείται η EUB. Η ζήτηση για τα εν λόγω προϊόντα οφείλεται κυρίως στις ανάγκες αντικατάστασης και εκσυγχρονισμού της Deutsche Bahn AG και των αστικών σιδηροδρόμων της Γερμανίας.

(42) Οι ενισχύσεις αναδιάρθρωσης που χορηγήθηκαν στην Elpro περιλαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:

1. Το δάνειο παυ χορηγήθηκε αρχικά ως ενίσχυση διάσωσης ύψους 29 εκατ. DEM, δηλώθηκε ότι ήταν μειωμένης εξασφάλισης (20 εκατ. DEM) και θα πρέπει να συμφωνήσει η Επιτροπή για να υπάρξει παραίτηση από την απαίτηση εξόφλησής του. Οι πόροι αυτοί χρησίμευσαν για τη χρηματοδότηση των ζημιών και του κόστους των κλεισιμάτων κατά την περίοδο 1996 έως 1998. Η ένταση,της ενίσχυσης ανήλθε στο 100 % σε κάθε μία, από αυτές τις περιπτώσεις.

2. Παράταση των εγγυήσεων ύψους 29,8 εκατ. DEM, που χορηγήθηκαν αρχικά ως ενίσχυση διάσωσης, καθώς και νέες εγγυήσεις ύψους 14 εκατ. DEM. Παρά το γεγονός ότι φαίνεται απίθανο τώρα να ικανοποιήσει το κράτος ένα μεγάλο μέρος των απαιτήσεων σε σχέση με αυτές τις εγγυήσεις, οι αρχικοί κίνδυνοι ήταν πολύ μεγάλοι και κανένας ιδιωτικός χρηματοπιστωτικός οργανισμός δεν θα είχε χορηγήσει αυτές τις εγγυήσεις. Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική της Επιτροπής όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων, και δεδομένου του ιδιαίτερα μεγάλου κινδύνου αθέτησης των υποχρεώσεων και της έλλειψης άλλων κατάλληλων ασφαλειών, η ένταση αυτών των ενισχύσεων θα πρέπει να καθοριστεί στο 100 % ([17]).

Λαμβάνοντας υπόψη τα 138,1 εκατ. DEM που συνεισέφερε η ίδια η επιχείρηση (το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι έσοδα από την πώληση των μετοχών της E-plus, καθώς και τη συνεισφορά των τραπεζών, οι οποίες παραιτήθηκαν από απαιτήσεις ύψους 18 εκατ. DEM και ανέλαβαν ένα κίνδυνο ο οποίος υπερβαίνει το 40 % των συνολικών νέων δανείων ύψους 49,5 εκατ. DEM, η συνολική ιδιωτική συνεισφορά στη χρηματοδότηση της αναδιάρθρωσης υπερβαίνει το 70 % ([18]). Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση περιορίζεται στο ελάχιστο ποσό και δεν διετέθη υπερβολική ρευστότητα.

(43) Η ενίσχυση αναδιάρθρωσης που χορηγήθηκε στην EUB σε σχέση με την εξαγορά από τη διεύθυνση συνίσταται κυρίως σε αντεγγυήσεις (καθαρό ποσό ύψους 23,6 εκατ. DEM) για την εξασφάλιση μιας πίστωσης ύψους 8 εκατ. DEM, καθώς και σε εγγυήσεις συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης, οι οποίες χορηγήθηκαν από τις εμπορικές τράπεζες με τους όρους της αγοράς. Ενόψει της φύσης των έργων τα οποία εξασφαλίζονται με αυτές τις εγγυήσεις η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι απώλειες του εγγυητή δεν θα υπερέβαιναν τα 8 εκατ. DEM. Το ποσό αυτό θα πρέπει να θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση ([19]). Εξάλλου, η EUB θα λάβει από την BvS ένα δάνειο ύψους 1,5 εκατ. DEM για τρία χρονία, προκειμένου να χρηματοδοτήσει το κόστος της κατάρτισης, με ετήσιο επιτόκιο 5 %. Το επιτόκιο αυτό είναι χαμηλότερο από τα επιτόκια της αγοράς. Επειδή η EUB δε χρειάζεται να εξασφαλίσει το δάνειο, η ένταση της ενίσχυσης θα πρέπει να καθοριστεί στο 100 %. Για τις επενδύσεις ύψους 7 εκατ. DEM η EUB θα λάβει 2,1 εκατ. DEM ως επενδυτική ενίσχυση στα πλαίσια του Gemeinschaftsaufgabe (πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης). Επομένως, το σύνολο της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης ανέρχεται σε 11,6 εκατ. DEM. Λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που αναλαμβάνουν οι ιδιωτικές τράπεζες (27,3 εκατ. DEM) για το κόστος των 7,8 εκατ. DEM ([20]) που θα αναλάβει ο ιδιώτης επενδυτής, βγαίνει το συμπέρασμα ότι η ενίσχυση περιορίζεται στο ελάχιστο ποσό.

([17]) Βλέπε ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις υπό τη μορφή εγγυήσεων (ΕΕ C 71 της 11.3.2000, σ. 14), σημείο 3.2.

([18]) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 12, 17 και 28.

([19]) Υπολογισμός: το 80 % μιας πίστωσης ύψους 8 εκατ. DEM είναι 6,4 εκατ. DEM, με την ανάληψη του 10 % του κίνδυνου σε σχέση με το υπόλοιπο εγγυημένο ποσό ύψους 15,6 εκατ. DEM, το σύνολο ανέρχεται σε 7,96 εκατ. DEM.

([20]) Υπολογισμός: κεφάλαιο κίνησης ύψους 1 εκατ. DEM που θα διαθέσει ο επενδυτής, μερίδιο συμμετοχής στις επενδύσεις ύψους 4,9 εκατ. DEM και μερίδιο συμμετοχής στο κόστος κατάρτισης 2,9 εκατ. DEM.

(44) Όσον αφορά την πώληση των δυο τμημάτων του πρώην τομέα LET από την Elpro στην GE, η Επιτροπή συμμερίζεται την άποψη ότι το ποσό που πληρώθηκε για την ακίνητη περιουσία αντανακλά την αγοραία αξία τους και για το λόγο αυτό δεν εμπεριέχει καμία ενίσχυση. Η Γερμανία υπέβαλε ένα ευρύ σχέδιο αναδιάρθρωσης κατά την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών [21]. Η Επιτροπή δεν έχει λόγο να αμφισβητήσει τη βιωσιμότητα του σχεδίου GE IS. Η GE IS Berlin, εντούτοις, είναι τόσο στενά συνδεδεμένη με τις διεθνείς βιομηχανικές δραστηριότητες της GE, που δεν θα είχε νόημα να γίνει μεμονωμένη ανάλυση των οικονομικών της αποτελεσμάτων. Οι μελλοντικές δραστηριότητες της GE IS προσανατολίζονται κυρίως σε περιοχές εκτός της Κοινότητας. Το μερίδιο της στην αγορά της Γερμανίας ανέρχεται στο 1 % περίπου. Δεδομένης της σημαντικής μείωσης της δυναμικότητας της Elpro γενικά, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η προγραμματιζόμενη δυναμικότητα της GE IS με 100 υπαλλήλους περίπου (εξαιτίας της φύσης των δραστηριοτήτων της GE IS, η δυναμικότητα μπορεί να μετρηθεί μόνο με βάση τον αριθμό των εργαζομένων) είναι χαμηλότερη από την αντίστοιχη δυναμικότητα της LET στους σχετικούς τομείς. Κατά συνέπεια, δεν αναμένονται υπερβολικές στρεβλώσεις της αγοράς.

(45) Η ενίσχυση που χορηγήθηκε στην GE IS προκειμένου να τη βοηθήσει για να πληρώσει την αναδιάρθρωσή της αποτελείται από τρία στοιχεία:

1. Μια επιδότηση ύψους 1,3 εκατ. DEM για την κάλυψη ορισμένων από τις αρχικές ζημιές: πρόκειται για μια καθαρά λειτουργική ενίσχυση. Η Επιτροπή αναγνωρίζει εντούτοις ότι χρησιμοποιήθηκε για τη χρηματοδότηση ενός μέρους του κόστους υποαπασχόλησης ύψους 5,1 εκατ. DEM κατά το χρονικό διάστημα 1997/1998, προκειμένου να αποφευχθούν πρόσθετες απολύσεις.

2. Μια ενίσχυση κατάρτισης ύψους 1,5 εκατ. DEM, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί ένα μέρος των μέτρων κατάρτισης συνολικού κόστους 3,4 εκατ. DEM. Η ένταση αυτής της ενίσχυσης, ύψους 44,5 %, βρίσκεται λίγο πιο κάτω από το κατώτατο όριο που προβλέπεται από το πλαίσιο των ενισχύσεων σχετικά με τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για μεγάλες εταιρείες σε περιοχές οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) [22]. Ενόψει του μεγάλου αριθμού των μεγάλων σε ηλικία εργαζομένων στην GE IS η προσαύξηση κατά 10 % είναι σύμφωνη με το σημείο 33 του πλαισίου.

3. Επενδυτική ενίσχυση ύψους 2 εκατ. DEM στο πλαίσιο του Gemeinschaftsaufgabe για συνολικές επιλέξιμες επενδύσεις ύψους 7,66 εκατ. DEM: η ένταση αυτής της ενίσχυσης είναι μικρότερη από το 35 % που έχει εγκριθεί για επενδυτικές ενισχύσεις σε αυτή την περιοχή σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3.

Επομένως, μόνο τα 1,3 εκατ. DEM από τα 4,8 εκατ. DEM των ενισχύσεων για την περαιτέρω αναδιάρθρωση της GE IS δεν χορηγήθηκαν σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες που ισχύουν για όλες τις επιχειρήσεις. Επειδή όμως ο ιδιώτης επενδυτής συνεισφέρει το 74 % του συνολικού κόστους της αναδιάρθρωσης, η ενίσχυση δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ως δυσανάλογη.

(46) Η Γερμανία θα πρέπει να υποχρεωθεί να υποβάλει δύο εκθέσεις ετησίως στην Επιτροπή σχετικά με την κατάσταση της αναδιάρθρωσης της EUB και της GE IS, καθώς και σχετικά με τη χρησιμοποίηση των ενισχύσεων αναδιάρθρωσης από τις Elpro AG, EUB και GE IS κατά τα έτη 1999 και 2000.

VI. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

(47) Η Επιτροπή έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας χορήγησε παράνομες ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης στην Elpro και στις διάδοχες εταιρείες της EUB και GE IS και, κατά συνέπεια, παραβίασε το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ. Εντούτοις η έρευνα που πραγματοποίησε την οδήγησε στο συμπέρασμα ότι οι ενισχύσεις σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ θα πρέπει να θεωρηθούν ως συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΥΛΟΥΘΗ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι ενισχύσεις που χορήγησε η Γερμανία στην Elpro AG Berlin (Elpro), ύψους 72,8 εκατ. DEM είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 2

Οι ενισχύσεις που χορήγησε η Γερμανία στην Elpro GmbH Berlin — Industrieholding (EUB), καθώς και στην Elpro Verkehrstechnik GmbH (EVT), ύψους 11,6 εκατ. DEM, είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

[21] Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 25 έως 27, όπου γίνεται περιγραφή του σχεδίου.
[22] ΕΕ C 343 της 11.11.1998, σ. 10, σημεία 32 και 33.

Άρθρο 3

Οι ενισχύσεις που χορήγησε η Γερμανία στην GE Industrial Systems GmbH Berlin, ύψους 4,8 εκατ. DEM, είναι συμβιβάσιμες προς την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 4

Η Γερμανία υποχρεούται να υποβάλει στην Επιτροπή, δύο φορές ετησίως, εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την αναδιάρθρωση της EUB και της GE IS, καθώς και σχετικά με τη χρησιμοποίηση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης από τις Elpro AG, EUB και GE IS κατά τα έτη 1999 και 2000.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 14 Μαρτίου 2000.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής